

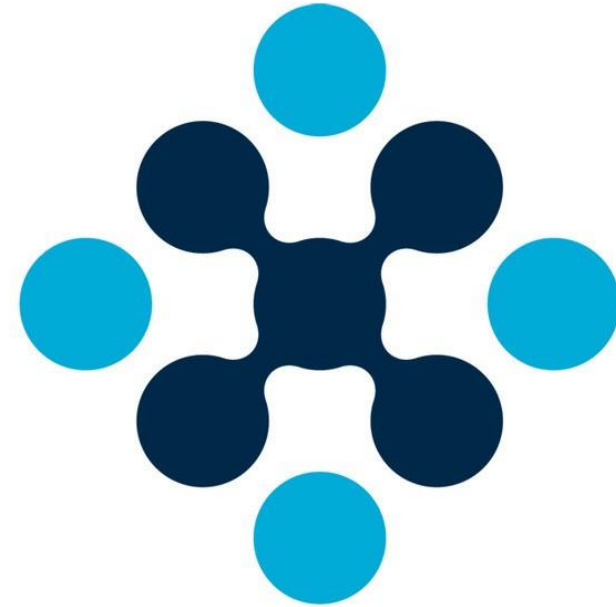
Mind Ypsilon kennissessie 9

Oog voor trauma bij psychose

Met David van den Berg

25 november 2021

kennissessies
MIND ypsilon

David van den Berg:

'De kans op psychose na trauma is ongeveer even groot als de kans op longkanker na roken.'

[Klik hier voor de presentatie van David van den Berg](#)

David van den Berg is klinisch psycholoog. Hij doet bij Parnassia onderzoek naar de behandeling van trauma bij psychotische stoornissen.

Presentator Bert Stavenuiter:

'We hebben de spreker met het beste verhaal en de meeste kennis over trauma en psychose.'

[Klik hier voor de opname van de kennissessie](#)

Bert Stavenuiter, directeur MIND Ypsilon

Deelnemers vragen, David antwoordt

Geeft een trauma door een psychose een verhoogde kans op een nieuwe psychose. Met opnieuw trauma, dus wéér meer kans op psychose?

Ja, niet zo letterlijk, maar elk niet verwerkt trauma blijft de psychose aanjagen. Zolang het trauma niet is verwerkt blijven mensen 'stabiel instabiel'.

Wat als trauma's in de vroege jeugd hebben plaatsgevonden, maar er bij de patiënt geen of weinig bewuste herinnering meer aan is?

Is er bijvoorbeeld een verband tussen het op zeer jonge leeftijd verliezen van een ouder en het later ontstaan van psychoses?

Ook dat kan trauma hebben veroorzaakt. Zie de gehele mens, met al zijn ervaringen!

Zit er een maximum leeftijd aan (baat kunnen hebben bij) EMDR?

Nee, er geldt geen maximum leeftijd.

Is er ervaring met (deels) gezamenlijke traumasessies van patiënt en naaste(n)?

Ja, Carlijn de Roos is onlangs gepromoveerd op het onderzoek [Time limited trauma focused treatment](#)

Wat als de patiënt behandeling ontwijkt, om welke reden dan ook?

Iemand moet wel akkoord gaan met traumabehandeling. Die kan niet onder dwang. Ook hier moet de hulpverlener de patiënt overtuigen van het belang.

Kan trauma ook vanzelf overgaan?

De gevolgen van trauma kunnen inderdaad vanzelf overgaan. Net zoals een lichamelijke verwonding uit zichzelf kan helen.

Is trauma bij psychose te behandelen?

Trauma is goed te behandelen met **exposure** therapie en met **EMDR** (Eye movementDesensitization and Reprocessing).

Met exposure therapie leren mensen hun trauma onder ogen te zien, te bespreken en te verwerken.

Door EMDR wordt de aandacht van de stressvolle gebeurtenissen afgeleid waardoor de herinneringen vervagen.

Beide therapieën helpen goed. Mensen hebben minder last van hun trauma én van hun psychose. Ze zijn minder achterdochtig, minder somber, horen minder stemmen en hun zelfbeeld verbetert.

Wat kunnen wij als naasten doen?

Wijs de hulpverlener op 2 belangrijke dingen in de zorgstandaard psychose:

1. Er moet aandacht zijn voor trauma en traumatische stressklachten.
2. Iedereen moet behandeling aangeboden krijgen.

[Kijk op www.ggzstandaarden.nl](http://www.ggzstandaarden.nl)

De zorgstandaard psychose zegt dat elke cliënt met psychose Cognitieve Gedragstherapie voor psychose (CGTp) aangeboden dient te krijgen. 16 sessies worden voorgeschreven als minimum om te komen tot het beste effect, gegeven door een gespecialiseerde therapeut.

Uit het onderzoek 'Praten naast pillen' (sectie saabb, vgct (2019)) blijkt dat slechts één op de vier tot vijf patiënten met psychose in de afgelopen drie jaar CGTp kreeg. Ypsilon en Anoixis hebben zich er via het Zorginstituut Nederland sterk voor gemaakt dat er alles aan wordt gedaan om ervoor te zorgen dat hierin verbetering wordt gebracht.

*Ontwikkelingen sippelen
maar moeilijk door in de
ggz. Dat geldt voor het
werken met naasten maar
ook voor de onderkenning
van trauma.*

**Als traumaverwerking zo belangrijk is voor het voorkomen van nieuwe psychoses,
waarom wordt daar dan niet veel meer aandacht aan gegeven?**

In de ggz heerst het 'medische model' nog te veel. Lange tijd is er gedacht dat psychose vooral een genetische oorzaak had. Er wordt pas sinds een jaar of 10 onderzoek gedaan naar de relatie tussen trauma en psychose. Teams moeten worden getraind. Dat gebeurt gelukkig steeds meer.

'We hebben allemaal last van onze jeugd.'

Wat denken de deelnemers:

Speelt trauma een rol bij de psychose van mijn naaste?

- 45% zegt: 'zeker weten'
- 41% zegt: 'vermoedelijk wel'
- De rest denkt van niet

Was de psychose zelf of 'de behandeling' traumatisch?

- 69% zegt: 'jazekeer'
- 24% zegt: 'het zwaar, maar niet traumatisch'
- De rest denkt van niet

Waren de psychoses ook traumatiserend voor mij als naaste?

- 45% zegt: ja
- 47% zegt: 'het zwaar, maar niet traumatiserend'
- De rest denkt van niet

'Iets om op terug te vallen'

'De separatie had haar een trauma opgeleverd, met EMDR herstelde ze.'

Lees het artikel *'EMDR effectief bij trauma'*

in [YN 2-2015](#)

[Kijk hier](#) het interview met David van den Berg over trauma en psychose op PsychoseNet

Deelnemers chatten:

'Bij de diagnose kijkt men voornamelijk naar de DSM-classificatie. Ik heb bij zowel mijn broer als diens zoon nooit meegemaakt dat hun verleden ter sprake werd gebracht. Alsof het niet bestond.'

'Het meest traumatische was ons kind in de separeer.'

'Bij mijn naaste (met meervoudig trauma) leidde EMDR tot overprikkeling. De klachten verergerden.'

'Praten over het trauma kan verlichting geven. Ik herken dit bij mijn zoon.'

Gedachten Uitpluizen is een vorm van cognitieve gedragstherapie die speciaal is ontwikkeld voor mensen met psychotische klachten. De kern ervan is dat je in gesprek gaat met je cliënt over zijn vreemde en ongewone ervaringen. Niet om deze weg te nemen, maar om samen naar zijn gedachten over die ervaringen te kijken, op onderzoek te gaan en de zin van de onzin te onderscheiden.

Gedachten Uitpluizen is oorspronkelijk ontwikkeld voor cliënten met schizofrenie, maar dit hebben we in de loop der jaren verbreed naar alle psychotische klachten, los van de diagnose. Logisch, want psychotische symptomen komen twaalfmaal meer voor dan alleen bij schizofrenie, bij vele stoornissen.

[Lees meer over gedachten uitpluizen](#)

Verenigt familieleden en naasten
van mensen met psychosegevoeligheid

Advies, steun of een luisterend oor

Bel [088 000 21 20](tel:0880002120) - elke werkdag van 10 tot 16 uur

Informatie

Kijk op www.ypsilon.org/belangenbehartiging of bel
[088 000 21 20](tel:0880002120)

Meer kennissessies

Kijk op www.ypsilon.org/kennissessie

Doneer of word lid

[Klik hier voor informatie over de mogelijkheden](#)

kennissessies
MIND ypsilon

Kennissessie 10

Donderdag
9 december 2021

‘Zorgen voor morgen’

www.ypsilon.org/kennissessie